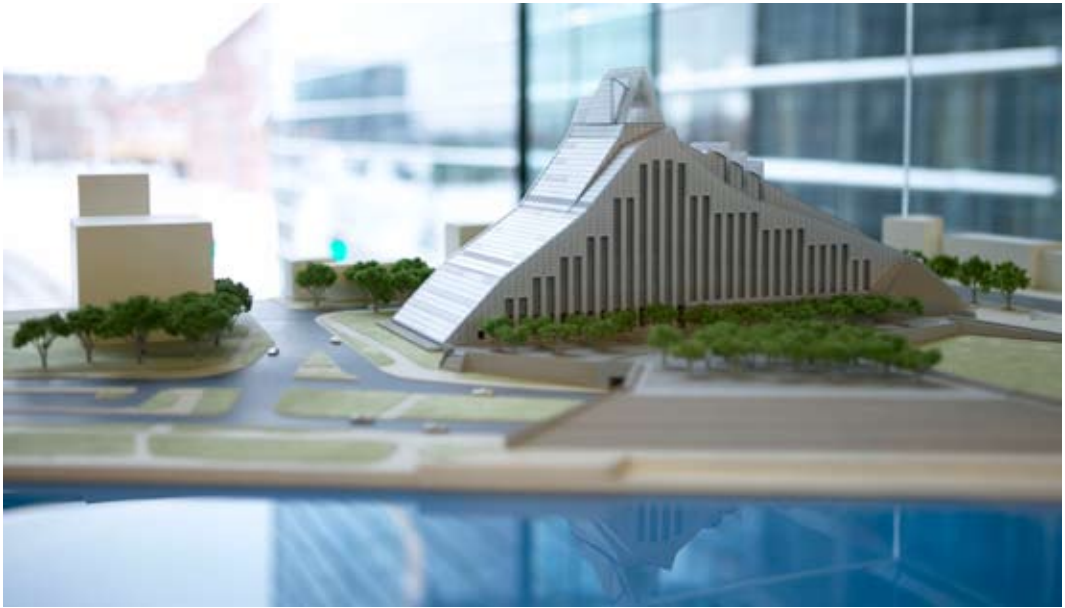

Foreningen Danmark-Letland

nr. 1 Marts 2007 15. årgang

ISSN 1901-5720

Læs i dette nummer:
Letlands nye National Bibliotek

Dagsorden til generalforsamling på side 28

Indhold

Foreningen....	3
Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Arbejde med Letland	6
At bygge hus i Letland	9
Lettiske indtryk	14
Jeg har læst:	16
The Baltic Times	20
Rite Højskole, året der gik	25
Højskoleophold i Letland	32
Nordisk forår i Letland	34
Lettisk kor: koncert i Vallensbæk	35
Rejse til Letland	37
Dance group Jampadracis	38
Lettisk kunst i Danmark	39
Lettisk kultur til Danmark	40
Lettisk Nationalbibliotek	42
Teater- og musikforestilling på turne	50
Jobbet som avisbud er ikke for russere	51
Turisttip	52
Østersø Arrangement	53
KALENDER	54

Forsideillustrationen er en model af National Biblioteket i Letland. Foto: Det Kongelige Bibliotek.

Deadline for næste nummer er 1. juni

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Årskontingent:

Enkeltpersoner	200 kr
Husstande	300 kr
Unge under 26 og pensionister	125 kr
Organisationer m.m.	500 kr

Foreningen Danmark-Letland,

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf./fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek @get2net.dk
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
	Anne Fraxinus Kildebækvej 34 3660 Stenløse Kasserer	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf:4710 0295 lis.hazel.nielsen @skolekom.dk
	Jens Helt Hansen Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 helt@webspeed.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959 jvizinanielsen @webspeed.dk
	Helge Andersen Humlemarksvej 17 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
	Anne Mette Johannsen Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby Suppleant	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Mr. Andris Razans

1. sekretær: Andrejs Grinasko

3. sekretær og konsul: Raivo Klotins,
consulate.denmark@mfa.gov.lv

Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv

House Manager: Zintis Cepurnieks

Den Danske Ambassade i Letland,

Liela Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 226 210, Fax +371 7 820 234,
rixamb@um.dk

Ambassadør: Arnold Skibsted

1. sekretær: Katrine Nissen, katnis@um.dk

Hjemmeside: www.denmark.lv

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 289 994,
dki@dki.lv

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Lars Egelund Henriksen

Kode til at se seneste nummer af bladet: **vairalat**

Arbejde med Letland

Grethe Fastrup

Siden sommeren 1992 har jeg haft den store glæde at have kontakt med Lutherkirken i Riga. Et af de første indtryk af kirkens sociale indsats fik jeg, ved efter søndagens gudstjeneste at følges med en gruppe besøgsvenner fra menigheden hen til den store landsdækkende institution for evnesvage. Her boede op til 14 mennesker i samme rum. Sengene stod tæt, der var akkurat plads til et lille sengebord mellem dem - al den opbevaringsplads hvert menneske havde til sine ting. Var institutionen helt igennem bare et opbevaringssted? På en stue, hvor stanken afslørede, at patienterne ikke selv var i stand til at stå op af sengene, og hvor de tillige var dybt demente eller uden tale, lå Rita. Hun var anbragt på denne institution, alene fordi et overfald havde ødelagt hendes ryg. På sengebordet lå et par bøger. I samtalen kom det frem, at "jeg læser fra morgen til aften for at glemme, hvor jeg er". Stedet var en tung arv efter Sovjettiden, hvor staten ikke vedkendte sig hverken evnesvage, psykisk syge eller handicappede. Kun det perfekte menneske eksisterede. Hvordan institutionen er i dag, véd jeg ikke, men jeg véd, at besøgsvennerne stadig kommer der.

Også Stradina hospitalet fik jeg set indefra - iført lægekittel! Men dette var et udslag af den lettiske overlæges menneskesyn. Patienter skulle ikke udstilles. De små og meget beskedent udstyrede stuer blev sat i relief af lægernes faglige dygtighed. På afdelingen mødte jeg mennesker i dialyse og passerede en dør, bag hvilken lå en nyligt nyretransplanteret patient..

Omkring 1994 opfordrede præsten, Juris Rubenis, et af kirkens medlemmer, dr.med. Rasma Alekse, til at gøre noget for de mange syge i området, der ikke havde råd til at søge læge. Sammen med andre læger oprettede hun

GRATIS, Lutherkirkens frivillige lægegruppe, der nu har ca. 3000 konsultationer årligt (deraf en del hjemmebesøg) og som i et vist omfang også yder tilskud til medicin.

Jeg er taknemmelig over at have lært en del af kirkens medlemmer at kende. Venskabet med nogle af disse prægtige letter farver indimellem mine hverdage. For et par år siden skrev Rasma i november, at medicinpriserne i årets løb var steget 25%, og at GRATIS' patienter nu måtte undvære medicin resten af året. Det var uden tvivl et dybt hjertesuk. Hvordan må det ikke være som læge at kende medicinen, der kan hjælpe, men ikke være i stand til at levere den? Vi var nogle stykker, der var glade for at få lov til at træde hjælpende til.

Og glæden spredtes endnu mere, nu hvor flere har 'adopteret' en af GRATIS' pensionister for 1000 kr. årligt. For én betød det bl.a. at hun kunne købe sig et par sko og en frakke, så nu deltager hun i noget uden for hjemmet. En anden takkede for lys og varmt vand i 6 mdr. For andre bruges pengene til medicin. Skulle en og anden af jer blive inspireret, kan 'adoptioner' fortsat foretages.

Billedet på foregående side er med Anna, en af GRATIS' patienter, i front. Hun har mistet sine forældre, men har heldigvis en værge, som hun bor hos. At det er langt mere end et bofællesskab, vidner Annas omtale af hende som 'min mor'. Anna og Silva er i september flyttet til Gulbene, fordi pengene strækker længere dér. Hvis det stadig er som i 1994, så rækker statens 'løn' til en plejemor kun til føden. Alt det øvrige må Silva, der er talepædagog, selv klare. Hun er en gæv kone, der har prioriteret Annas indskoling meget højt, så hun har valgt ikke at have arbejde de første måneder, selv om det betyder en del afsavn, allermest for hende selv. Det var bevæggrunden for Rasma til at bede om lidt vintertøj til Anna. Det nåede frem inden jul takket være Niels Bendix, en af de mange hjælpsomme medlemmer af foreningen DK-LV. *Grethe Fastrup*

Anna med sin plejemor og skolelærer.

Hvis nogle af jer skulle få lyst til at støtte Grethe Fastrups arbejde, er hendes tlf: 36 16 73 11

At bygge hus i Letland

Åse og Jesper Lundbye har bygget sommerhus i Letland i Jekabpils regionen. Her fortæller de om begivenheder og problemer undervejs.

Mazas Dzelmes (Lille Dzelmes), som vores hus hedder, er navngivet af Dainis Licis, som bor på Dzelmes og som ejer det grundstykke som vi har lejet for 99 år og som vi nu har et hus liggende på.

Det var faktisk et besøg på Rite Højskole, som gjorde os opmærksom på området omkring Klauce og Sauka søerne. Vi blev allerede første gang vi besøgte området vældig betaget af det. Både fordi området er dejligt og fordi der var danskere i nærheden både på Rite og Gasa Skola.

Letland og letterne havde vi allerede lært at kende, da vi op igennem halvfemserne havde været med i et venskabsmenighedsprojekt mellem Christianskirken i

Lyngby og Kemer kirke (ca. 40 km udenfor Riga) i Letland.

Men det var ikke os, der var den udfarende kraft, men en god bekendt af os, Tove Hagerup, som skrev ud til venner og bekendte og spurgte om der var nogen, der havde lyst til at dele et hus i Letland med hende. Efter forholdsvis kort betænkningstid gik vi med i projektet. Vi havde en drøm om en rigtig gedigen bjælkehytte, men sådan blev det ikke. Inden vi kom igang var tømmeret blevet rigtig dyrt i Letland – dyrere end i Danmark! Så efter at have været rundt og se på diverse bjælkehytter og efter at have været omkring 2 arkitekter, som hver især tegnede nogle flotte huse til os, så måtte vi sande, at prisen blev højere end vi var parate til at betale. På randen til helt at opgive projektet blev vi i juni 2005 sat i forbindelse med en ung arkitektstuderende, som arbejdede for firmaet Indrikis i Jekabpils. Valerijs, som arkitekten hedder, boede i Riga, så på vej hjem fra endnu en ferie uden et resultat kontaktede vi ham. Han

viste sig at være en rigtig ildsjæl og da han havde været med i et projekt med typehuse lige udenfor Riga, kunne han rimeligt realistisk tegne et præfabrikeret hus til os og også give os en nogenlunde holdbar pris.

Hen over sommeren 2005 gik rigtig mange mails og telefonsamtaler frem og tilbage mellem arkitekt, byggefirma og os. Vi blev lovet et hus en gang til september. Dette betød at vi lagde vores sommerferie i september. Mandag den 19. september sad vi så på torvet i Jekabpils og glædede os over at vi ikke skulle til arkitekt, byggefirma eller andet. Vi kontaktede dog lige arkitekten for at høre, hvor langt de var kommet. Hans kommentar var: Har I ikke lyst til at se jeres hus, det ligger helt færdig her på fabrikken og i morgen bliver det rejst på grunden! Så vi kørte straks ud til fabrikken, som ligger lige udenfor Jekabpils. Det så rigtig spændende ud, men vi undgik ikke endnu en diskussion, for nu erfarede vi, at huset ville blive grønt med et rødt tag – og vi havde bestilt et gult hus med gråt tag. Da vi protesterede var meldingen bare, at hvis det skulle ændres, skulle vi indenfor de næste 2 timer have et møde med stadsarkitekten for Jekabpils, for det var hendes beslutning. Vi opgav, og nu har vi – næsten - vænnet os til farverne.

Og der var i hvert fald én ting i dette projekt der holdt. Næste dag blev huset rejst! Der var en tysk arkitekt, som kun var der den ene dag, der ledte slagets gang. Det var en fantastisk oplevelse at være med til. Vi kørte ind til Jekabpils og købte ind til rejsegilde og havde en rigtig dejlig dag. Det var blevet annonceret i radioen, at man ville rejse et hus på en dag, så flere kom forbi for at kigge og blev vist rundt af Indrikis' direktør – Sergejs. Men hvis vi ser bort fra udseendet, så har vi fået et hus som er gennemisoleret, så det kan bruges både sommer og vinter. Vi er således lige nu (sidst i februar) på vej til at holde vinterferie i huset. Desuden har huset givet os nogle flere muligheder end vi i første omgang tænkte

Trappe op til første sal

over. Vi har f.eks. nu en base i en anden del af Europa og dermed nye mål for rejseaktiviteter. Vi glæder os f. eks. til at tage små- eller længere ferier herfra bl.a. til Litauen, Rusland, Estland, Finland m.v.

Alt papirarbejde er blevet ordnet af Dainis Licis' søn Edgars, ligesom han også har stået for trærydning, brøndgraveri, skurbyggeri m.v. Og det er også ham, der tilser huset. Uden hans hjælp var der aldrig kommet et hus på grunden, for der er rigtig meget papirarbejde, der skal være i orden – ikke mindst fordi huset ligger i et naturområde.

Desværre døde Tove og hendes datter (som var arving) sidste år, så nu er der en helt ny situation, vi har skul-

let forholde os til. Enden på det er blevet, at vi af boet har købt Toves andel. Og prisen? Tjah, oprindeligt troede vi, at vi kunne nøjes med at investere 2 x ca. 50.000, men det er kommet til at koste i alt ca. 550.000 kr. for 120 m². Men når vi ser på, hvad vi har fået, så er det alle pengene værd og det ville jo i alle tilfælde have været væsentligt dyrere i Danmark..

Noget andet er, at det har været en rigtig sjov måde at "komme ind i et andet land på". Det har også været meget tidkrævende, og der har også været en del kameler at sluge undervejs men vi kan kun anbefale andre at gøre det samme, og vi står gerne til rådighed med råd og vejledning.

Og endelig: Hvis jeres vej falder forbi må I endelig komme omkring "Lille Selma". Hvis vi er der vil der altid være en kop kaffe og en rundvisning; hvis ikke må I nok nøjes med at se det udefra – og farverne er vi som sagt ikke ansvarlige for!

Aase og Jesper Lundbye

Borg i Letland

Lettiske indtryk

Viktors Eiduss is working in Denmark as a customer consultant in company NCR. It is an IT hardware and software company.

His customers are fuel companies like Statoil.

He is 39 years old. He tells about impressions and differences between Riga and Copenhagen.

Mit Danmark – far away, so close.

We are different... Are we? Well, it depends of course on ones own point of view. So, here is mine.

I'm living in København. I'm living in Riga. Going back and forth as much as possible. At least once per month. For me it's a really big advantage that Riga is just about an hour flight, thanks to AirBaltic. It gives me an opportunity to compare two countries and people every time when I travel.

First point – social security.

There are certain criteria how to evaluate country and people. That is government attitude to children and senior citizens. How are they doing? Do they feel well? I think – “yes”. That is the most and biggest difference. This attitude from government obviously creates an attitude from citizens as well.

Just a small image from every day running life. Two elderly people – man and women. Sitting in the train besides each other. They are smiling. I really feel, that they are happy and enjoying each other after so long time being together. They just know that they have worked hard, and now can enjoy being together for the rest of their life.

Other point – tolerance.

That is one subject we have to learn hard in Latvia. It's a really difficult for me to imagine Nørrebro in Riga. We

are still learning to accept people from different cultures. That is how it is. We really need a time to understand and accept that there so many different cultures in the world. Of course we have learned that in schools, but it is totally different when you are meeting those people in every day life.

Third point – government institutions.

This is what I really enjoying in Denmark. I remember my first visit to local commune to get my CPR number and tax card. It took me 15 minutes in total. Everything in one place and one person can do everything. You just come in and sit in front of each other. There is no glass border between government employee and visitor, so no embarrassment, that you are disturbing someone in his job. This is again nice thing we need to implement in Latvia. We still like borders.

My work in Denmark.

Actually there is no big difference from Riga office. Working conditions are quite similar. Well, that's probably common in IT industry. Computer is more less the same everywhere. First day I got the same computer and desk phone I had in Riga, so I had a strange feeling that I'm still in the old office, but with people speaking different language. It is nice to have around you friendly people. I was nicely welcomed and happy.

Med venlig hilsen,

Viktors Eiduss

Jeg har læst:

ved Kirsten Gjaldbæk

Smalsporsbanen i Letland, nu en europæisk turistattraktion!

På lettisk hedder smalsporsbane ” Banitis” og ikke noget der ligner ordet ”dzelzcelus”, som er den almindelige benævnelse for jernbane, ordet er altså åbenbart afledt af det tyske ”die Bahn” og så har det lige fået en lettisk diminutivsendelse på! Orddannelsen giver straks fornemmelse af, at de balttyske godsejere nok har været kraftigt med til at få disse baner anlagt, så godserne på den måde også lettere kunne få fragtet produkter frem, fra og til godserne.

Bygningen af almindelige jernbaner startede allerede i 1850erne. Letland var dengang en del af zarriget, og sporbredden blev af den grund den russiske 1524 mm, mens man i det øvrige Europa mest arbejdede med 1435 mm som sporbredde. De store togforbindelser (Riga-Daugavpils, Riga-Jelgava, Daugavpils-Vitebska, Riga-Tukums og Riga – Pskov) kom i funktion i 1860erne og 1870erne, og de var af stor betydning for den økonomiske udvikling i denne del af det russiske Zarrige.

Smalsporsbanerne blev påbegyndt på det lettiske territorium i 1897, da forbindelsen mellem den estiske by Pärnu og Valka, der ligger på grænsen mellem Estland og Letland blev taget i brug, med den karakteristiske russiske smalsporsbredde: 750mm.

Der kom meget hurtigt gang i bygning af smalsporsbaner, der var ikke nær så høje anlægsomkostninger ved dem, som ved de store linjer, og derfor blomstrede bygningen af dem. Ikke alle havde de samme sporvidder, men de var heller ikke umiddelbart forbundet med hinanden. Det var i meget højere grad lokale baner, der bragte varer, landbrugs-, skov-, og industriprodukter fra

producent til aftager, til havne eller til de store banelinjer.

I Liepāja endte man med at have endestation for hele 5 forskellige sporvidder!

I 1903 blev banen udvidet fra Valka over Alūksne til

Gulbene. Dermed havde det nordøstlige Vidzeme fået transportforbindelse over Valka til havnen i Pärnu (Estland) og over Gulbene til den centrale linje til Riga.

Under 1. Verdenskrig blev banerne udbygget af militæret, der kom både tyske og russiske tropper og begge parter havde materiel til at bygge "Feldbahn", som skulle transportere tropper og udrustning. Igen var det smalsporsbaner, der hurtigt kunne konstrueres!

I 1938 var den totale længde af jernbanestrækninger i brug i Letland 3350 km, hvoraf de 1112 km var smalsporsbaner. I 1999 var den totale længde af jernbanestrækninger i brug i Letland 2412,9 km, heraf var der kun en smalsporsbane på 33,4 km tilbage (Gulbene – Aluksne)

Igen under 2. Verdenskrig byggede de fremrykkende tropper Feldbahnen, men der blev også ødelagt ganske mange af de eksisterende jernbaner ved bombardementer.

Efter krigen blev megen transport overtaget af lastbiler, industriområderne blev ændret, det selvstændige Letland eksisterede ikke mere, og brugen af smalsporsbaner indskrænkedes.

Alle disse historiske oplysninger fandt jeg i en lille bog: "Vidzemes Banitis" af Toms Altbergs og Andris Biedrins, udgivet i Riga 2000, som jeg på et eller andet tidspunkt har fået forærende under et besøg i Letland.

Det er såmænd ikke fordi jernbaner er min store interesse, men jeg faldt for den historiefortælling om landets udvikling og industrialisering, som kan aflæses gennem denne teknologiske beskrivelse.

Og så er der jo det turistmæssigt interessante, at man stadig kan komme ud at køre med smalsporsbanen fra Aluksne til Gulbene!

Søger man lidt på nettet, finder man også mange af de relevante oplysninger:

<http://www.banitis.lv/eng/index.htm>

giver på engelsk masser af oplysninger om banens historie, og har også mange billeder, desuden kan man klikke på "timetable" i venstre menu og få hele den aktuelle køreplan for smalsporsbanen frem.

<http://eng.meeting.lv/regions/gulbene.php>

har på engelsk en del oplysninger om byerne Gulbene og Aluksne

<http://martin-grosberg.fotopic.net/c53228.html>

har mange billeder af lokomotiver og togvogne på smalsporsbanen.

The Baltic Times

Redigeret af Jens Helt Hansen

Nedtælling til NATO mødet er begyndt.

I løbet af mindre end 2 uger vil Riga være vært for nogle af verdens største ledere ved NATO's topmøde.

Den lettiske forsvarsminister udtaler, at han forventer lederne fra samtlige NATO landes tilstedeværelse.

Over 11000 tusinde soldater og politibetjente vil beskytte de prominente ledere.

NATO topmødet vil finde sted den 28 -29 november.

Den 16-22 november 2006

Letland er forberedt på ændringer i USA's politik.

Den lettiske ambassadør i USA , Maris Riekstins udtaler, at Letland nøje vil følge mulige ændringer i USA's udenrigspolitik i Irak efter, at demokraterne fik stor fremgang i det amerikanske valg og opnåede et flertal i begge kamre.

Det er vigtigt for Letland, at USA fortsat støtter politisk frihed i hele verden.

Det er vigtigt for Letland at støtte de demokratiske kræfter i Irak og forblive der, indtil de irakiske myndigheder selv kan overtage kontrollen og fuldende den demokratiske proces.

Et andet meget vigtigt emne for Letland er oprettelsen af en visafri aftale med USA.

Derfor er det meget vigtigt for lettiske statsborgere, at de opfylder alle de visa krav, som de amerikanske myndigheder opstiller nu for at få opfyldt den visafrie målsætning.

Den 16 til 22 november 2006

Letland omorganiserer sundhedsvæsenet

I løbet af de sidste 2 år har tusinder af læger forladt Letland til fordel for bedre stillinger i Vest Europa til en højere løn. På denne baggrund har de lettiske sundhedsmyndigheder besluttet at tredoble de lettiske lægers aflønning frem til år 2010.

Med den nye strategi vil lægernes gennemsnitlige månedsløn være 861 euro .

Skeptikere mener, ikke at sundhedsmyndighederne har råd til så stor en lønstigning.

Den 23 til 29 november 2006

Letland kan blive Europas naturgasdepot.

Letland har allerede i dag Baltikums største naturgasdepot og med yderligere udvidelse af depotkapaciteten op til mulige 50 milliarder kubikmeter vil Letland snildt kunne forsyne Europa med naturgas.

Ifølge rapporter fra forsyningseksperter vil Europa få brug for 530 milliarder kubikmeter naturgas i år stigende til 700 milliarder kubikmeter naturgas i år 2015. Al denne gas skal deponeres et eller andet sted.

Den 23 til 29 november 2006

Byggeriet vil stige med 16%

Ifølge de nationale statistikker har det nationale byggeri nået 1.09 milliarder Euro i løbet af de første 6 måneder af 2006.

Der er positive trends i brobyggeriet, infrastrukturen, i uddannelse og erhvervsbyggeri.

Derimod er detailsalg byggeriet faldet.

Den 30 til 6 december 2006

Georgien søger støtte hos NATO

Selvom NATO topmødet i Riga først og fremmest handlede om at bakke op omkring de vigtigste militære operationer, blev der dog også tid til at tage beslutninger om

at optage yderligere medlemmer, i første omgang vil Kroatien, Albanien og Makedonien blive optaget i 2008. Men også Georgien ønsker at blive medlem af NATO. Alene på grund af placeringen i Kaukasus indebærer optagelsen af dette land i NATO store regionale udfordringer og muligheder. Desuden har Rusland indført strenge sanktioner mod Georgien .

Den 7 til 13 december 2006

De baltiske lande blive hårdest ramt af prisstigninger på naturgas fra Rusland.

Rusland har meddelt, at prisen på naturgas til Europa vil stige med 15% i 2007. Stigningen på gas til de baltiske lande vil dog blive på 30 til 54%

Baggrunden for disse beslutninger er taget som følge af beslutningen om at hæve nationale priser på gas til det russiske hjemmemarked til markedets priser i løbet af 4 år. Problemet for de baltiske lande vil blive, at inflationen vil stige kraftigt og dette vil forværre disse landes chance for optagelse i eurozonen i år 2010 .

Den 7 til 13 december 2006

Nationalisterne er reserverede overfor statsborgerskab.

I følge medlemmer af Hjemstavns og Frihed /LNNK partiet bliver lettisk statsborgerskab ofte tildelt for ukritisk til borgere uden særlig fortjeneste til denne status.

De kræver strengere kriterier, som en strengere sprogtest i lettisk, idet de anser den nuværende for at være for let. Der anses at opholde sig omkring 400 000 personer uden lettisk statsborgerskab i Letland.

Nationalisterne ønsker at begrænse tildelingen af statsborgerskab til denne gruppe.

Den 21 december til den 10 januar 2007

Den lettiske regering udsender forskellige holdninger til immigration af arbejdskraft.

Regeringen besluttede, at der ikke skal være nogen restriktioner på borgere fra Bulgarien og Rumænien når disse lande bliver optaget i EU.

Man forventer ikke, en strøm af personer som søger arbejde i Letland fra disse lande.

Samtidig udtaler statsminister Aigars Kalvitis, at man ikke byder gæstearbejdere velkommen i Letland, fordi det nuværende stramme arbejdsmarked i Letland er med til at hæve lønningerne og øge produktiviteten.

Dette ville gå tabt ved øget arbejdskraft tilførsel.

Derimod udtaler den lettiske transportminister Artis Pabriks, at det er vigtigt at åbne for indvandring af arbejdskraft udefra, fordi Letland mangler i øjeblikket 4000 personer til vejarbejder og 10 000 personer indenfor bygge- og anlæg.

Ifølge de lettiske nationale statistikker er 2,1 % af alle jobs i Letland ubesatte og dette er en stigning i forhold til tidligere.

Den 21 december til den 10 januar 2007

Det lettiske firma Laval og partnere bringer deres sag for EF domstolen.

Den 9. januar begyndte en meget principal sag for EF domstolen.

Det lettiske byggefirma anklager en svensk fagforening for at gøre firmaet konkursramt ved at kræve ulovlige arbejdskraftrestriktioner for udførelsen af en entreprenørkontrakt som firmaet har indgået i Sverige.

Sagen begyndte i 2004 efter Letlands optagelse i EU.

EU medlemslande er uenige om omfanget af restriktioner, som et land kan indføre på arbejdsmarkedet for at beskytte det mod lande med svagere sociale rettigheder.

Den svenske fagforening krævede, at det lettiske firma skulle betale de ansatte den svenske lønsats og under-

skrive en overenskomst for de ansatte på basis af de svenske arbejdsmarkedsregler.

Det lettiske firma, som havde adskillige lettiske ingeniører ansat, nægtede at underskrive en svensk overenskomst og argumenterede, at dette ville være en overtrædelse af EU reglerne om fri bevægelighed af arbejdskraft og serviceydelser .

Resultatet blev at flere svenske fagforeninger sluttede sig til kravet om svensk overenskomst.

Blokade af det lettiske firma medførte, at firmaet til sidst måtte give op.

Efterfølgende har en svensk arbejdsret bedt EF domstolen om at klarlægge, hvornår nationale og EU regler skal anvendes.

Sverige var et af de lande, som ikke specifikt indførte restriktioner overfor indvandring af arbejdskraft.

Det handler i bund og grund om arbejdsrettigheder.

Skal firmaer der arbejder i udlandet følge deres egne regler eller værtlandets ?

Der falder dom i sagen senere i år.

Den 11 til 17 januar 2007

Pessimismen overskygger de økonomiske forudsigelser

Den økonomiske vækst var sidste år på 11 % i Letland
Samtidig nåede inflationen op på 6,8 % og især priser på energi, transport og arbejds løn steg kraftigt og efterfølgende vil priserne på forbrugsvarer stige tilsvarende.
Den høje inflation skyldes først og fremmest en meget kraftig indenlandsk efterspørgsel.

Ifølge the Economist er der mange tegn i den lettiske økonomi på overophedning.

Den 25 til 31 januar 2007

Rite Højskole, året der gik

Jeg er lige hjemkommet fra en måneds ophold i Letland. Jeg kørte gennem Polen i skolens blå bus og havde 6 unge letter med, som skulle på højskoleophold på Fyn. Det er godt nok en drøj tur ca. 1800 km., men det er fortsat den billigste måde at komme frem på, når vi er så mange. Vejret hele vejen fra Letland var som her mildt og fugtigt. Alle undrer sig over årsagen til vejrforandringer, men ingen gør endnu noget ved det!

Dog allersidste nyt, jeg sidder i Rite nu i minus 25 grader og skriver denne linje (12. februar).

Den lokale kvindeklub i Rite arrangerer hvert år til jul et eller andet for lokale borgere. I år lavede de gaver til alle de familier, hvor der bor tre generationer under samme tag.

Arrangementet blev holdt på højskolen den 30. december. Der mødte 46 personer op til arrangementet, der

bød på sang, børn fremsagde digte, taler, en kæmpe stor buschauffør, 2,12 meter høj, iklædt julemandskostume delte gaver ud, borgmesteren overrakte blomster til repræsentanter for tre generationers familierne og hun var også sanger i koret.

Efter at der var serveret brune ærter i løgfedt, smørrebrød, kager, vin, kaffe og te blev der danset Bogie Wuggi rundt om juletræet. Der var ingen salmer.

Bygningsnyt

Her i december arbejdede Ints og Ainis med at lægge flisegulv i det gamle køkken og de har inddækket det med gips på vægge og loft. Inden sommeren 2007 vil rummet, der er på ca. 20 kvadrat meter kunne tjene som yderligere et værelse. Den lange gang hen til køkkenet har i lang tid været et trist syn, så da temperaturen ude var i plus, benyttede vi lejligheden til at bryde de gamle gulvbrædder op, støbe nyt underlag og lægge fliser. Vedrørende bad og toilet på 1. sal skrider det fremad, der er koblet vand på og afløbet virker, der er noget malerarbejde tilbage. Når nogle ting nu bliver lavet rigtigt fint kalder andet på vedligehold, men vi er da så vidt nu, at vi kan sige, at alle kvadratmeter for første gang er i brug. I sommer blev brand- og badesøen uddybet og gjort større. Til foråret skal der planeres, sås og plantes. Overalt i Letland er der dette efterår blevet gravet små damme, da sommeren var meget tør og det kneb med at skaffe vand til kreaturerne.

Godt vi med hjælp fik boret efter vand for et par år siden. Prisen er nu næsten dobbelt så høj på boring.

Kursusnyt

Blandt de kurser, der har været afholdt vil jeg nævne:

- Reparationskurset i maj, hvor Veluxfonden havde ydet tilskud til at ældre håndværkere, Frode Nielsen og Knud Jørgensen, kunne give undervisning i hvordan folk

Generalforsamling

Brønshøj, den 5.3.2007

Indkaldelse til ordinær generalforsamling i Foreningen Danmark-Letland

**Torsdag den 19.april kl. 19,00
Kulturhuset Kilden,
Nygårds Plads 31,
Brøndbyøster**

Offentlige transportmuligheder: bus 22, 129, 130, 135, S-tog: Brøndbyøster St.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Det reviderede regnskab
4. Forslag fra bestyrelsen (der er ingen forslag)
5. Forslag fra medlemmer (der er ingen forslag)
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen
8. På valg er Anne Fraxinus, Kirsten Gjaldbæk og Anita Vizina Nielsen, alle er villige til genvalg.
9. På valg er Helge Andersen og Anne Mette Johannsen, begge villige til genvalg
10. Valg af revisor, på valg er Thomas Wedeby, og revisorsuppleant Anita Rand Jørgensen
11. Eventuelt

19.00 – ca 20

Vi begynder aftenen med en koncert med lettisk musik og folkedans ved gruppen

Jampadracis fra Limbazi

20 – 20.30 serveres kaffe/the og kage

Foreningen Danmark-Letland holder **generalforsamling fra kl. 20.30 – ca.21.30**

Drikkevarer kan købes på stedet.

Af hensyn til opstilling af stole og kagebagning beder vi så vidt mulig om en forudtilmelding til

Kirsten Gjaldbæk,

Kongstedvej 12,

2700 Brønshøj,

senest den 12.april 2007

Man er meget velkommen til at invitere gæster med til den lettiske koncert .

Husk, at kun medlemmer, der har betalt kontingent for år 2007, har *stemmeret* ved generalforsamlingen.

På bestyrelsens vegne

Kirsten Gjaldbæk

Generalforsamling

selv kunne reparere deres huse/lejligheder. Opøvelsen skete på Rite, hvor vi fik lavet et meget fint rum på 1. sal over spisesalen. Vi fik ved samme lejlighed købt nogle gode håndværksmaskiner, der ud over at blive anvendt på kurset nu lånes ud til folk, der er gået i gang med egen reparation.

- Sommerkursus i madlavning og håndarbejde i august med 26 deltagere i alle aldre. Det er fjerde gang det afholdes og det er utroligt populært. Birgit Møller Kristensen og Bente Jensen var undervisere.
- I en lang weekend i juli var Niels Henriksen primus motor i et kursus for handicappede fra det lokale område. Også det blev vellykket afviklet med 9 deltagere. Det er tanken at gentage kurset i 2007 forhåbentlig også med deltagelse af handicappede fra Danmark.
- Der har været datakursus gennem vinteren for 12 lokale folk. En lokal lærer fra Druvas har undervist. Kurset er fortsat på Druvas skole, da internetforbindelsen er bedre der.
- ACC har gennem nogle år haft kurser for unge fra Friesland, Danmark og Letland. I 2006 holdtes kurset i Danmark. Rite støttede økonomisk letternes deltagelse.

Aktiviteter i 2007

Videreførelse af bygningsforbedringer, handicapkursus, sommercamp for børn, besøg af seniorlandmænd fra Åbenrå, deltagelse i youth-seminar i Georgien, Augustkursus (se program her i bladet), arbejde med overdragelse af bygningen til institutionen.

Selv om I har læst denne beretning, vil jeg alligevel opfordre jer til at komme til **mødet i Ålholms Kirkesal, Bramsløkkesvej 18a, den 19. marts kl. 19.00**. Her viser jeg billeder og fortæller om højskolens arbejde.

Niels Bendix Knudsen

Højskoleophold i Letland

I har nu hørt, læst og måske støttet Rite højskole gennem mange år. I er måske gået på pension og har mere tid end I havde før. Kunne det så ikke være sjovt at komme en tur til Letland og besøge Rite Højskole. Se hvad der er kommet ud af 13 års arbejde.

Vi vil gerne invitere jer til et kursus i fra den 23. august til den 29. august.

Sammen med letterne vil vi lave et aktivitetsprogram som består af en blanding af undervisning og afslapning. De lettiske kvinder har spurgt om de måtte komme med nogle indslag, så ideen er at vi vil blande lettiske og danske aktiviteter i en uge.

Ideen er at deltagerne selv byder ind med et lille indslag og er instruktør i et par timer, hvis de har lyst. Det er frivilligt. Måske kan man tilbyde at undervise i at lave en halmbuk, bage en roulade, synge nogle sange, vise en dans eller strikke et sjal på en ny måde.

Vi har en tolk, hvis der er noget, der skal oversættes, men når man laver konkrete ting sammen plejer sproget ikke at være et problem.

Boligforholdene er blevet bedre, og man kan få bad og gå på et almindeligt toilet. Men det er ikke et firstjernet hotel. Vil man absolut have enkeltværelse, kan vi nok hjælpe således, at man kan bo på Gasa Skole, som ligger i nærheden.

Hvordan kommer man af sted?

Niels har en bus til 9 personer. Den kører den 21. august kl. 11 fra Nyborg Banegård og fra Tårnby Station kl. 13.00. Vi sejler fra Karlshamn i Sverige til Ventspils i Letland (17 timers sejllads) og er fremme på Rite Højskole den 22. ca. kl. 17.00. Vi kører ad samme rute den 29. august tilbage.

Rejsen vil komme til at koste 16 -1800 kr. afhængig af kahytstandard. Opholdet på skolen 400 -500 kr.

Det vil være muligt at komme til Letland med fly til ca. samme pris, ved bestilling i god tid.

Hvis nogen ønsker at se Riga kan vi køre derind lørdag/søndag og evt. gå i operaen.

Turen kan selvfølgelig forlænges et par dage for at se mere, men ellers vil kurset på højskolen være den 23, 24, evt. 25. og 27, 28 og 29. til middag, hvor der er afrejse mod Ventspils

Mere detaljeret program vil foreligge den 24. april, hvor planlægningsgruppen holder møde.

Vis allerede nu interesse for kurset med oplysning om evt. at være instruktør for en aktivitet.

Mail eller ring til

Niels Bendix Knudsen på 40 31 23 45

e-mail: nbendix@mail.dk

Kursus afslutning på Rite Højskole

Nordisk forår i Letland

Endnu er der frost i Riga, men foråret er på vej. I hvert fald er Nordic Spring 2007 kulturfestivalen netop blevet lanceret. De mange begivenheder arrangeres i samarbejde mellem de nordiske ambassader og Nordisk Ministerråds kontor i Letland.

Det er tredje år, at folk i Letland kan se nordiske film, gå til koncerter med nordisk musik eller deltage i arrangementer med nordiske forfattere. Der bliver over 50 arrangementer frem til midten af juni, hvor en nordisk rockfestival sætter et flot punktum for årets begivenheder. Den ene kanal på Letlands TV vil vise nordiske film, mens folk med interesse for mere eksperimenterende film kan møde op til "Hit the North".

Blandt bøger og forfattere, der kommer i fokus, er Lars Peter Fredéns bog "Transformations". The Baltic Liberation and Swedish Diplomacy 1989 - 1991 og den norske forfatter Tordis Ørjasæters bog "Human hearts". "A life story" af Sigrid Undset. Ny nordisk mad vil også sætte sit præg på festivalen.

Nordic Spring programmet, eng:

http://www.norden.lv/Norden_EN/Nordic_Spring_2007.htm

Nordisk Ministerråds kontor i Letland:

<http://www.norden.lv>

Flemming Thøgersen

Lettisk kor: koncert i Vallensbæk

I slutningen af april, den 28. får Vallensbæk besøg af Atskana Koret, der kommer fra Babite, en forstad til Letlands hovedstad Riga. Vallensbæk Koret er værter under besøget. Det musikalske højdepunkt bliver, når de to kor sammen med Vallensbæk Kirkes Kor, giver koncert i Vallensbæk Idrætscenter, Idræts Allé 2. den 30. april kl. 19.30.

Der bliver også koncert, i noget mindre målestok for inviterede, på den lettiske ambassade tirsdag den 1. maj.

Det lettiske kors ophold i Danmark vil ikke være præget af musik alene. Vallensbæk Koret har arrangeret udflugter til bl. a. godset Gjorslev på Midsjtjælland, og der skal selvfølgelig også være tid til at opleve København og byens seværdigheder. Arrangementet er et taknemmeligt "tak for sidst" idet Vallensbæk Koret besøgte Babite i 2004 og her oplevede både lokale og trestjernede seværdigheder.

I Babite har sangglade mennesker sunget i kor siden 1910, men det nuværende kor blev stiftet i 1983. Korets nuværende dirigent, Ginta Petersone har ledet koret siden 1992. Atskana Koret tæller både unge og gamle medlemmer og repræsenterer mange forskellige erhverv, dog er en stor del af medlemmerne stadig under uddannelse som enten elever eller studerende.

Korets repertoire består af en blanding af europæiske komponisters værker, men også - og måske især - lettiske nationale kompositioner både klassisk og folkløse. Atskana tager aktivt del i alle musikalske aktiviteter i deres område, ikke mindst når det gælder kirke-musik, som ofte fremføres i den lokale kirke i Pinki.

Atskana koret har vundet talrige priser ved sang-festivaler rundt om i Europa, så det er et rejsevant kor, der kommer til Danmark for 3. gang.

Leif Jeppesen

Formand for Vallensbæk Koret

Foto: Kirsten Gjaldbæk

Rejse til Letland

Anita Vizina Nielsen, medlem af foreningens bestyrelse, har skrevet nogle forslag og gode ideer ned , hvis I har lyst til en tur i Letland

Tiden går hurtig. Vi kan alle godt huske, at det ikke er så lang tid siden vi pyntede juletræet. Men nu skal vi til at tænke på sommer - og hvor vi skal hen.

Jeg synes, at det vil være interessant at tage en tur til Letland. I kan selv beslutte om I ønsker at flyve, sejle osv. Hvis I vil flyve, kan jeg anbefale, at prøve at købe en "desert" billet hos Air Baltic. Den koster omkring 700 dkk (retur billet). Selvfølgelig er der ikke så mange billetter, derfor skal I skynde jer.

At rejse til Letland betyder ikke kun i Riga. I kan bestille rejse hos forskellige turist agenturer eller selv bestemme hvor I skal hen i Letland og leje en bil. Men jeg synes, at det vil være mere interessant at leje en bil i Riga og selv køre rundt. I hver by kan man få informationer hos turist agentur. Og det vigtigste er, at I kan selv bestemme. I Letland kan man leje biler forskelligt steder, for ex.

"Carrent". Man kan låne bilen fra 1-6 døgn og det koster 18 lati. Desuden får I også rabat 5%. Men hvis I lejer bilen fra fredag kl. 18.00 til mandag kl. 9.00 koster det 45 lati. For at få mere informationen kan I skrive til info@carrent.lv.

Måske det passer det jer ikke på grund af prisen, så kan man leje bilen hos "Car 4 rent" . For eksempel for at leje en Opel Astra (2004) skal man betale 10 lati eller 15 EUR om dagen, hvis I lejer i en måned. Mercedes Benz S 500 long koster 50 lati eller 72 EUR. Få at få informationer man kan skrive til info@car4rent.lv.

Hvis det ikke passer Jer man kan se mere på nettet. God rejse!

Anita

Dance group Jampadracis

Til generalforsamlingen har vi fået medlemmer af gruppen Jampadracis til at optræde for os. De optræder med traditionelle danse og i nationaldragter.

Dance group “Jampadracis” is founded in the Hanseatic League town Limbaži in 1985.

There are various Latvian dances in “Jampadracis” repertoire - ethnographic dances and their staging, gold fund of scenic dances, popular dances and Latvian new choreographs’ original dances. There are thirty dancers in the dance group. The director is Andis Lēnmanis. Dance group takes part in different activities in Limbaži, Rīga and all over Latvia. “Jampadracis” has given concerts and taken part in different festivals also outside Latvia - in Lithuania, Estonia, Germany, Austria, Norway, Hungary, EXPOO-2000, Danmark, Russia, Portugal, France and Spain.

In 2003 Dance group “Jampadracis” has received The Prize of popular art from the Ministry of Culture of Latvian Republic.

E-mail: bitite@auseklis.lv

Lettisk kunst i Danmark

Inara Petrusevich udstiller sine billeder i Frederikssund. Der var ferisering lørdag den 3. marts i Langes Magasin i Frederikssund på en udstilling med malerier og akvareller af Inara Petrusevich . Hun er uddannet på kunstakademiet i Riga , Kunstsolen i Daugapils og på College of Art og Design i London.

I 2001 – 2003 boede Inara i Danmark og på det tidspunkt samarbejdede hun med Galleri GL. Lejre og derfra har vi tidligere haft Inaras billeder i bladet, som har været meget inspireret af vores digter H. C. Andersen. Man kan se udstillingen i Langes Magasin Østergade 3, Frederikssund. Fra den 3. marts til den 18. marts. Åbent tirs. – fre. 13 -17, lør. 11 – 14 og søn 13- 16.

Lettisk kultur til Danmark

I år kommer mindst 2 dygtige og spændende lettiske grupper på besøg i Danmark!

18. – 22. august er den meget dygtig folkedansergruppe Sadancis her og omkring søndag den 28. oktober kommer Kreicburgas Zikeri for 12. år i træk.

Søndag den 19. august holder vi årsfest ved det baltiske hus med Sadancis, og søndag den 28. oktober samles vi ved 1000 års egen foran det baltiske hus med vores ”gamle” venner Kreicburgas Zikeri. Begge grupper er af en sådan standard, at I straks bør krydse af i kalenderen og planlægge at I vil opleve dem her eller arrangere hos jer.

I de kommende numre her i vores blad vil I kunne læse mere om programmet for de 2 festlige begivenheder her og hvor I ellers kan opleve dem. Ring på 4465 1976 hvis I er interesseret i et besøg. Her er en kort beskrivelse. Hvis du/I er interesseret i et arrangement kan jeg sende mere især om Sadancis. De fleste i foreningen kender nok Kreicburgas Zikeri.

Sadancis er en meget fin folkedansergruppe med hjemsted i kulturhuset i Jekabpils, hvor Aigars fra Kreicburgas Zikeri er chef. De har spillet og danset sammen i 13 år og har haft samme leder siden 1998. De har rejst rundt og givet opvisninger i flere lande. Hvor de har deltaget i konkurrencer er de enten blevet nr 1 eller 2.

Jeg har set Sadncis optræde 3-4 gange i Jekabpils. Sidst da vi i vores danske gruppe sammen med Benny Andersen arrangerede vores dansk-lettiske aften sammen med Kreicburgas Zikeri i kulturhuset i Jekabpils. Efter koncerten gav vi opvisning for hinanden og vi sluttede aftenen med at danse danske og lettiske danse sammen. Et tidligere år overværede jeg en stor opvisning af alle Sadancis medlemmer i kulturhuset i Krustpils. Her var

dansere i alle aldre også meget små børn, men det er kun voksengruppen på 26-30 dansere der kommer på besøg hos os i år. Der kan vel blive plads til et par opvisninger foruden det der er i gang: Haslev den 18. , her den 19. , Plænen i Tivoli og i Odense på vej til Sønderjylland. Den der kommer først osv.

Kreicburgas Zikeri:

Det er 12 år siden Kreicburgas Zikeri kom første gang. I 11 år har de været her i august. Efter at vi er startet med de store fælleskoncerter med Benny Andersen har man valgt at vente til koncertsæsonen er startet og kommer i år i oktober. Da de ikke kan bo i Det Baltiske Hus i oktober har jeg valgt at stoppe som den eneste ansvarlige for et godt program til dem, da jeg mener det bliver vanskeligere at planlægge og sørge for at de kommer ud til alle vores aftaler. Det har jeg skrevet til Aigars, som har svaret en del, bl.a.: "I think our collaboration is not finish" De vil derfor komme her den 28. oktober og nok hvert år fremover. De føler at 1000 års egen og Det baltiske Hus er en del af dem.

Fra i år er jeg ikke opsøgende efter koncerter men vil hjælpe, hvis nogen af de 10 steder der sidste år sagde: I kommer vel igen næste år ønsker kontakt. Jeg håber også at vi kan gennemføre vores folkedanseraften i Roskilde, der trods sæsonen ikke er startet, har haft et stigende antal dansere hvert år og i år også regner med litauiske danse og dansere.

Flere oplysninger hos

Jes Dahl, Holmagervej 5, 2765 Smørum
tlf 4465 1976

Lettisk Nationalbibliotek

Den lettiske ambassadør Mr. Rāznas tale ved afsløringen af en model af nyt Lettisk Nationalbibliotek på Diamanten

At a time when thousands of the best European minds are preoccupied with a task to find an answer to the question “in what way nations forming the European Union will politically, economically and culturally live together”, Europe continues to nourish and develop its cultural and scientific heritage. In every capital of **old** good Europe, there is a strive and effort to renew and in modern way utilise knowledge, information and thought.

Today we stand here, in an astonishing building of the Royal Library that so powerfully illustrates a link between Denmark's past and future.

From a magnificent house of the Old library, through a glass bridge, into the Black Diamond with its transparent glass walls.

Through the glass facades, invisible cables and information networks, the knowledge and wisdom is obtained and shared. This Library is an example that in our society of information, libraries continue to play a vital and irreplaceable role in modern Europe.

From here I raise my view over the Baltic Sea, to Riga. To my beloved City, that after more than 800 years of flourishing in European history, very soon will have its own new building of the National library. We call it **the Castle of Light**.

In days, as grey like these, we North Europeans appre-

ciate each and every ray of light. The Capturing of light has been one of the most important skills of architects living in this region. Certainly this aim has preoccupied the mind of a world known American architect of Latvian origin Gunnar Birkerts. His masterpiece you can see here.

I am very glad for this opportunity to open this small exhibition here in Copenhagen. For this I would like to thank the Director of the Royal Library **Mr. Erland Kolding Nielsen**, who is personally very much involved in this Project. I would like to thank the staff of the Black Diamond for your involvement.

May deepest gratitude goes to **Mr. Andris Vilks**, Director of the Latvian National Library and to the representatives of **the Agency Three New Brothers** for that you helped us to have this exhibition.

Mr. Vilks will tell you more in detail about the project, I just want add that the Project is **the most important project of Latvia** until now. UNESCO supports it. There is only one more library in the world that enjoys the support of UNESO – it is Library in Alexandria.

The Library in Riga will be not only a magnificent building. In effect, **the new Library will be both a physical library and a virtual one.** The Project envisions the development of an integrated on-line nationwide information system - **'Lightnet'** . It will link the new National Library Building in Riga with over a thousand other libraries around Latvia. Anyone, anywhere will have access to the full services of the national library system without leaving their city, town or village.

And here I let me introduce Mr. Andris Vilks.
Mr. Vilks, floor is yours;

Highly esteemed Mr. Erland Kolding Nielsen, Your Excellency Mr. Rāzna, Excellencies, Ladies and Gentlemen!

I would like to extend my gratitude to the Danish Royal Library and the Embassy of the Republic of Latvia to Denmark for organising this event – the presentation of the project of Latvian National Library in Copenhagen. Like the Royal Library also the National Library of Latvia ensures the preservation of the national collection and ensures access to publications of national importance in traditional and digital environment in those languages that are used in our countries.

The National Library, which was established as the State Library, was founded in a very remarkable time – in 1919, 9 months after the Republic of Latvia was proclaimed. The same year witnessed the establishment of the University of Latvia, the National Theatre and the Opera.

The Library was set up from a scratch (for the sake of truth, it has to be said, that the historical core of its collection was formed in 1675 by the Swedish Royal Lyceum library).

Due to this, in difference to other countries, this country chose the path of progressive Anglo-American school. All the attributes of a national library were quickly established – the institution of legal deposit copy, national union catalogue, a series of national bibliographical publications.

The collection and the services offered to the readers were rapidly expanding. Cooperation with other national libraries in Europe and America started. It facilitated book exchange and interlibrary loan system.

The main building opposite the Castle of Riga, the present Residence of the President, soon turned out to be too small. The former residence of Vidzeme Governor was given over for the needs of the library. However, it

also turned out to be too cramped.

In 1927 – 1928 a campaign for constructing a new building for the State Library started. A site was set aside for in the city of Riga – beside the National Theatre, where on November 18, 1918 the Republic of Latvia was proclaimed.

The project was supported also by the Ministry of Education, which at that time for a period was headed by the most outstanding Latvian playwright and poet Rainis. However, a very serious competitor to the library project emerged. It was the idea to erect the Monument to Liberty. The government had to decide upon one of the priorities. The Monument to Liberty was chosen, it was inaugurated in 1935. At present it is the leading symbol of the Latvian state.

Thanks to the fact that Vera Muhina, the leading sculptress of the Stalin's era, was born in Riga, the Monument to Liberty, in difference to similar monuments in other Baltic states, during the Soviet period was not demolished. It served to our nation as an unremitting reminder of the lost independence.

The construction of the State Library building was planned for the beginning of the 40s. The World War II put an end to it all. Even more so – the occupation regime joined to the State Library also the Riga City Library, which was founded in 1524, as well as the library of Jānis Misiņš, the most outstanding Latvian librarian and bibliographer of all times, which was made accessible to the public in 1929. All of this was given one, common name – *Landesbibliothek*.

However, also prior to 1940 as the result of the occupation Latvian State Library turned into one of the “bretthren” libraries of the Soviet Union. At the time purging of the collection from “bourgeois ideology” started.

The Germans continued this little job, by taking to Germany the most valuable part of the rarities. After the

World War II this destruction continued, the special, restricted access collection was set up.

In fact, the readers no longer had the access to the editions published during the period of Latvia's independence; literature from the free world was not purchased, etc.

Nevertheless, even during the Soviet period the status of Latvian S.S.R. legal deposit copy was maintained, and the national bibliography was created.

The most valuable achievement was created following the staff initiative – the setting up of *Letonica* department, the work done by Rare Books and Manuscripts Department in creating the discipline of Latvian book publishing, etc. On the basis of the research, a museum type permanent exhibition was created, which did not allow forgetting Latvian language and culture.

It might seem paradoxical, but already at the end of the 40s the planning of the new library building resumed. A site was chosen – in the very heart of the Old Town, on the site of the City Council and Black Head's House, which were demolished by Soviet air strikes. The employees of the National Library were sent to clean away the debris. However, the Soviet power had other priorities as well.

The construction sites were changed many times, designs and models were created. However, the library itself was not built. In 1968 Riga decided to reserve the site on the left bank of the Daugava River, just across the Old Town. The same place, where now the construction site of the Latvian National Library is located.

In 1987 a movement for independence started in Latvia, it was called "The Awakening". The issue of building a new National Library turned into one of the major political battle fields. Latvian printed press and television took the side of the library.

In 1988 the Council of Ministers passed a decree on

building a new library. It is noteworthy that Gunārs Birkerts, a Latvian exile architect, became its author, and he saturated this idea with many symbols of national identity.

However, the path onwards was not so smooth. For a young country a project of this scope was too heavy a burden. After the project was acknowledged and supported by UNESCO in 1999, things started proceeding with better success.

An event of special importance was Helēna Demakova, the Minister's for Culture, assuming the ministerial position in March, 2004. She unflinchingly insisted upon making the new building of the Latvian National Library the first priority in culture.

After complete regaining of independence we could not afford fighting only for the new building – the Castle of Light. We had to restore all functions of a national library, do away with the special, restricted access collection, renew the ties with the world, purchase books and data basis without ideological bias.

We have succeeded in reducing the number of library sites from 13 to 8, a Repository was built for 1 million books, which allowed opening 1/ 3 of the collection which was packed and stored.

We had to implement full computerisation, up to the State Unified Library Information System (which is now called – the Network of Light) and Latvian national Digital Library in the framework of European Digital Library. By the way, Erland's deputy Sten Bille Larsen gave to the Digital Library the name "Lighthouse".

I am very grateful to Erland, who for many years has been the true friend of our library. Since 2000 he, accepting the invitation of UNESCO director general, has been the member of UNESCO International Commission of Experts for the Latvian National Library project. He is working side by side with Swedish Riksskivars,

former Riksbibliotekar Tomas Lidman, director of the Dutch Royal Library Vim van Drimmelen, the dean of Hopkins University, the former executive director of Congress Library Winston Tabb, former director of Helsinki University, professor Esko Häkli, the US Ambassador to Norway, former national librarian Bendik Rugaas and the director of Russian Foreign Literature Library – Ekaterina Geniyeva.

I feel honoured by the words that Erlands dedicated to the Latvian National library in an interview published in Latvian major newspaper *Diena* on June 17, 2006:

„Director Andris Vilks has developed the library up to the Western standards; however, however, its development has natural limits. It is scattered and in its present shape can no longer be developed. Moreover, these buildings were not purpose-built for the library.”

The laying of the foundation-stone of the new Latvian national Library is scheduled for November 18, 2007. We have brought to Copenhagen a model, flythrough and digital presentation on the library and the project. Without repeating the facts included in the audio-visual materials, I'll just add that the model reveals some other qualities.

The windows of the reading rooms face the North, the Daugava side, it means that the direct sunlight will not flow into the reading rooms, but they will be sufficiently light. We hope that the city-scape of the Old Town and the Daugava River will serve as an inspiration, not as a detractor. The atrium in the centre of the building, just like in the Black Diamond, will provide to the whole readers' zone natural light. The core of the collection, up to the eleventh floor, is placed besides the atrium, also in the centre. All work stations are located in the southern part, which will give the staff convenient possibilities of communication among themselves.

Thank you!

Andris Vilks

Model af Letlands nye Nationale Bibliotek

Den 23. februar i år blev Kirsten Gjaldbæk inviteret til afsløringen af en model af Letlands nye nationalbibliotek, benævnt "Castle of Light", der viser det bibliotek ved Daugava-flodens bred, som vil stå færdigt i begyndelsen af det næste årti.

Modellen udstilles i den kommende tid på udlånsbroen i Den Sorte Diamant.

I november 2007 er det planen at starte byggeriet af biblioteket i Letland

Teater- og musikforestilling på turne

Vitus Bering blev udpeget af den russiske Zar til at finde Amerika fra Sibirien over Stillehavet. Det lykkedes for ham og han er senere blevet kaldt "Zarens danske Columbus". Vitus Bering er et ikon i Rusland og det er første gang at et dansk teater præsenterer en forestilling om ham, en af Danmarkshistoriens store sønner. Forestillingen giver et indblik i Vitus Berings liv og i den tids ekspeditioner set med en digters øjne.

Forestillinger:

Vilnius: 19.20.21 april 07

Riga: Maj 07 i forbindelse med St. Petersburg

St. Petersburg: 24.25.26 maj 07

Tallinn: forhandles

Af økonomiske og kulturudvekslings årsager er det besluttet at Bo Holten og jeg arbejder sammen med lokale kor. I Vilnius med Jauna Muzika, som Bo har arbejdet sammen med tidligere, i Riga Ave Sol og i St. Petersburg The Voices of St. Petersburg.

Sejer Andersen

Jobbet som avisbud er ikke for russere

I februar måned har Mette Iversen i Dagbladet Politiken skrevet om diskrimination.

Kom til Danmark og bliv avisbud, lokker et budfirma i Holte i lettiske aviser. Men mange af landets russiske mindretal har aldrig fået det pas som giver adgang til arbejde i EU. Ca. 400.000 russisktalende i Letland er udelukket. I annoncen skriver budfirmaet fra Holte da også: ”letter med fremmed lettisk pas kan ikke søge arbejde ”

Arbejdet som avisbud er ikke let. Som firmaet udtrykker det: ”Du kommer til at hade jobbet de første 14 dage”.

Der er gode penge at tjene, men ikke lette. Det er svært at holde på budene, nogle bliver kun en uge. Derfor har bureauet holdt informationsmøde hver 14. dag i Riga siden august. Det giver firmaet et par nye bude hver gang. Men det er svært at finde steder at bo for de lettiske medarbejdere. Derfor bor de fleste i Vipperød, og må tage toget 2 timer til Holte, hvor arbejdet finder sted. De ca. 40 lettiske bude må betale 100 kr. om dagen for et værelse og 1400 kr. for et togkort.

Avisbudene tjener så 125 kr. i timen, hvis de holder farten på 5,8 km i timen 6 nætter om ugen.

Det første år slipper de udenlandske bude for at betale skat, fordi de har dobbelt husholdning. De skal kun betale arbejdsmarkedsbidrag på 8 %. Derfor skriver firmaet at de kan tjene knap 14.000 kr. om måneden efter skat og huslejen i Vipperød.

Mindstelønnen i Letland ligger på ca. 1200 kr. efter skat. En butiksassistent kan regne med at få 2.500 kr. udbetalt.

LN

Turisttip

Mulighed for privat indkvartering i den nordvestligste del af Letland

Ilmars og Mara Kraule, fotograferet ved koncert i Usmas, maj 2006

Mara Kraule var vores guide på foreningens tur til den nordvestlige del af Kurland i 2006, og det var vi alle meget glade for, hun gav os virkelig en oplevelse af, hvordan det havde væ-

ret at leve i det område både i sovjettiden og efter at Letland var blevet selvstændig igen.

Hun fortalte dengang om sit hus og dets gæsteværelser, og vi viderebringer her oplysninger til brug for besøgende i Letland, der vil prøve noget andet end hoteller i byerne. Mara skriver: Jeg kan indkvartere 6 personer i de 3 værelser på 1. sal i vores hus. Huset er et ret nybygget bjælkehus, med navnet "Ozoli" i landsbyen Blazma, 35 km fra Ventspils. Overnatning med morgenmad koster 7 Lats pr person, man kan også bestille aftensmad, det er dagligdags mad, ikke restaurationsmad. Der er mulighed for at bruge den traditionelle lettiske sauna.

Mara Kraule taler meget godt tysk, men ikke engelsk.

Hun kan også være rundviser på ture rundt i området og byvandringer i Ventspils

Telefonnumre: hjemme i huset 00371 3675398, mobil 00371 26352802

Mailadresse: kraule@tvnet.lv

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Kirsten Gjaldbæk

Østersø Arrangement

Nordisk Gæstebud torsdag d. 22. marts kl. 19.00 i Filipskirken Kastрупvej 57, 2300 Kbh. S

Den 22. marts fejrer vi Nordens dag. Nordens officielle dag er 23. marts og fejres over hele Norden. Denne dag i 1962 blev "Helsingforsaftalen" underskrevet og den er grundlaget for det nuværende officielle nordiske samarbejde. Foreningen NORDEN er jo endnu ældre, stiftet 1919. Foreningen var med til at vise Sveriges, Norges og Danmarks regeringer vigtigheden og befolkningernes ønske om et tættere samarbejde landene imellem. De øvrige lande kom til i årene efter.

Nordisk gæstebud er en tradition, der fejres samme dag. Ligesom med skumringstid i efteråret - hvor alle samtidig læser en bestemt historie - så spiser man på denne dag et nordisk måltid. Og det vil vi naturligvis også. Vi har nu været hele vejen rundt af ambassadører fra Østersølandene, Norge og Island, samt Østersørådets general-sekretær. Derfor er det passende, at vi ender ved det danske og Nordisk råd.

Sammen med Østersørådets NGO Forum, Fillipskirkens meningshedsråd og Foreningen NORDEN Københavns afd. arrangeres et møde med Ole Stavad MF: Formand for den danske delegation i Nordisk råd, formand for den socialdemokratiske gruppe i nordisk råd og tidligere præsident i nordisk råd.

Vi starter kl. 18.30 i kirken for dem, der har lyst til at deltage i en fællesnordisk andagt og derefter begynder vi for alle i salen kl. 19.00 med velkomst og derefter mad, Ole Stavad vil komme med oplæg om Danmark og Norden. Derefter kaffe og musik. Sluttes ca. 21.30.

Der er gratis deltagelse inklusive mad og kaffe, men af hensyn til maden skal vi vide, hvor mange der kommer.

Tilmelding senest d. 22. marts til Kirsten Gjaldbæk .

KALENDER

MARTS

Udstilling på Udlånsbroen i
Diamanten, Det Kongelige Bibliotek,
København, af arkitekturmodel og
video om det nye Nationalbibliotek i
Riga.

3. til 18. Inara Petrusevich udstiller i Langes
Magasin, Frederikssund

19. kl. 19.00 Rite Højskole, møde
Ålholm Kirkes sal,
Bramsløkkevej 18A,
2500 Valby

22. kl. 19.00 Østersøaften
Nordisk Gæstebud
Filips Kirken, Kastrupvej 57,
2300 Kbh. S

APRIL

Generalforsamling!!

19. kl. 19.00 Koncert med Jampadracis - derefter
Generalforsamling DK-LV
Kulturhuset Kilden
Nygårdsplads 31
Brøndbyøster

25. kl. 19.30 Danfø medlemsmøde oplysning om
sted hos Kirsten Gjaldbæk

30. kl. 19.30 Atskanakoret og Vallensbæk Kirkes
Kor, giver koncert i Vallensbæk
Idrætscenter, Idræts Allé 2.

MAJ

1. Sommermøde og korkoncert
Den Lettiske Ambassade, Rosbækvej
17, 2100 Kbhn. Ø
Indbydelse udsendes

AUGUST

19. Årsfest i Det Baltiske Hus med dan-
segruppen Sadancis

21. - 29. Højskoleophold Rite

OKTOBER

28. Kreicburgas Zikeri i
Det Baltiske Hus

POST

PP

DANMARK

Mijkreslis af Dagnija Pārupe